

کلیسای ارتدوکس سریانی؛

تاریخ و عقاید

مار ایگناتیوس : گنا اوئ عیواص

پاتریارک انطاکیه رحل مسرة

مترجم:

محمد مدبر چهاربرج

سرشناسه	:	زکا اول عیوای، مار ایگناتیوس ۱۹۲۳-۲۰۱۴م.
عنوان قرارداد	:	كنیسه انطاكیة السریانیة الارثوذكسیة عبر العصور و خلاصة العقائد الدینیة و تحدیداتنا فی كنیسة انطاكیة السریانیة الارثوذكسیة . فارسی
عنوان و نام پدیدآور	:	كلیسای ارتدوكس سریانی / مار ایگناتیوس زكا اول عیوای؛ مترجم محمد مدبر چهاربرج.
مشخصات نشر	:	ارومیه: آسمان كتاب، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۱۲۰ص.: مصور، جدول؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابك	:	978-622-7012-10-1
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیا	
موضوع	:	كلیسای ارتدوكس سریانی
موضوع	:	Syrian Orthodox Church
موضوع	:	يعقوبیان --- عقاید
موضوعی	:	Jacobites (Syrian Christians) --- Doctrines
شناسه افرد	:	چهاربرج، محمّد، ۱۳۶۷-، مترجم
رده‌بندی كنفر	:	BX1
رده‌بندی دیویی	:	۲۷۱/۸۱۶۳۰
شماره کتابشناسی ملی:	:	۶۸۰/۱۴

عنوان: کلیساء رندوکس سریانی
نویسنده: مار ابیگناثیو بن زکا، اول عیواص

انتشارات: آسمان کتاب

شایک: ۱-۱۰-۷۰۱۲-۶۲۲-۷۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

انتشارات آسمان کتاب

آدرس: ارومیه، خیابان حافظ یک، نرسیده به تقاطع سرداران، پلاک ۲۳۱

• ٤٤٣٢٢٥٨٨٩١ : تلفن:

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

فهرست

۱۵	پیشگفتار
۲۷	واژه‌نامه
۲۹	پرتوی از زندگی و آثار مرلف
۳۵	■ کلیسای ارتدوکس سریانی انطاکیه در گذر زمان
۳۷	تأسیس
۴۰	زبان سریانی
۴۲	جایگاه کلیسای انطاکیه
۴۳	بنیان‌گذار کرسی رسولی انطاکیه
۴۴	مرکز کرسی رسولی انطاکیه
۴۵	عنوان پاتریارک انطاکیه
۴۵	ارتباط کرسی رسولی انطاکیه با دیگر کرسی‌های رسولی
۴۶	مشارکت ایمانی و حجّیت شوراها
۴۸	انشعاب مراکز رسولی چهارگانه
۴۹	قلمرو کلیسایی انطاکیه

۴۹	مفریان شرق
۵۴	تأسیس مجدد مقام مفریانی در هندوستان
۵۵	انشعاب در کلیسای انطاکیه
۶۰	قدیس یعقوب البرادعی
۶۲	اسای ارتدوکس سریانی در عصر حاضر
۶۶	کلام پایانی
۶۹	منابع
۷۳	■ چکیده نمای کلیسای ارتدوکس سریانی انطاکیه
۷۵	مقدمه
۷۷	منابع کلیسای ارتدوکس سریانی
۷۹	خدای متعال؛ خدای واحد باستان
۸۱	عیسی مسیح
۸۳	روح القدس
۸۴	انسان
۸۵	حقیقت روح بشر
۸۷	گناه اصلی
۸۸	تولد روحانی
۸۹	فرشتگان
۹۱	تعداد فرشتگان
۹۲	قدرت، توانایی و اعمال فرشتگان
۹۳	مراتب فرشتگان
۹۴	علم فرشتگان

نام برخی فرشتگان ۹۴

فرشتگان شر ۹۶

سلسله پاتریارکی کلیسای ارتدوکس سریانی انطاکیه ۹۹

تصاویر ۱۰۵

www.ketab.ir

پیشگفتار

کلیسای ارتدوکس سریانی انطاکیه یکی از قدیمی ترین کلیساهای جهان مسیحیت و میراث دار کرسیم و ولی انطاکیه است که در سال ۳۷ میلادی به دست پطرس رسول بنیان گذاری شد. این کلیسا با حفظ زبان و سنت های اصیل صدر مسیحیت در تاسی کامل به عیسی مسیح و آموزه های راستین متبلور در مصادر دینی دارد. آنان پس از گذشت دوهزار سال همچنان از نیایش یعقوب خاوری (St. James) در آئین عشای ربانی استفاده می کنند. به کار بردن این بیابان - که در نخستین سال های ظهور مسیحیت، در اورشلیم به زبان سریانی نگاشته شده - در کنار دیگر زبان های رایج در مناطق مختلف تحت مرجعیت این کلیسا، نشان از اوج اهمیت آنان به سنت و مصادر آموزه های مسیحی دارد.

این کلیسا با پذیرش تنها سه شورای جهانی نخست، در تقسیم بندی رایج کلیسایی جزو کلیساهای خاوری غیر کالسدونی محسوب می شود. عضویت در شورای جهانی کلیساهای و شورای منطقه ای کلیساهای خاورمیانه، مشارکت فعال در گفتگوهای میان ادیان و مذاهب و اهتمام به حفظ، ترجمه و نشر منابع دست اول مسیحیت، همه نشان از تلاش و

پویایی این کلیسای رسولی دارد. کلیسایی که در نتیجه فعالیت‌های میسیونری‌اش در طول تاریخ با اقوام و ملل مختلف شرقی در ارتباط بوده و از رهگذر ترجمه و نشر آثار علمی در پیشرفت فرهنگ و تمدن آنها تأثیرگذار بوده است.

آنچه مطالعه و شناخت دقیق این کلیسا را برای پژوهشگران ایرانی این حوزه امری ضروری و غیرقابل اغماض می‌گرداند، در سه عامل محوری قابل بررسی است: مرکز پاتریارکی بودن، قرابت نژادی با کلیسای شرق آسیای ایران و آمیختگی تاریخ آن با تاریخ اسلام. روشن است که تأثیر این کلیسا بر مطالعات استراتژیک منطقه به دلیل حضور در کشورهای ترکیه، روم و لبنان نیز حائز اهمیت است. برای روشن شدن مسئله ناگزیر از توضیح اجمالی این سه محور هستیم.

نخست اینکه این کلیسا سه مرکز به یکی از مراکز پنج‌گانه پاتریارکی جهان مسیحیت است. پنج مرکزی که طبق تقسیم‌بندی‌های سده‌های نخست مسیحیت، از دیگر مراکز بزرگ‌تر بوده و بر دیگر کلیساهای حجت داشته‌اند و کلیساهای دیگر به یکی از این مراکز وابسته بوده‌اند. این مراکز با یکدیگر برابر بوده و هیچ‌یک بر دیگری برتری نداشتند. این مراکز عبارت‌اند از: اورشلیم، انطاکیه، اسکندریه، قسطنطنیه و رم. از این میان دو مرکز قسطنطنیه و رم به دلیل داشتن حاکمیت سیاسی-هر دو پایتخت امپراتوری بوده‌اند- از دیگران برجسته‌تر شده و داعیه‌دار رهبری جهان مسیحیت شدند.

از این رو انتساب به این مرکز پاتریارکی، علاوه بر امتیاز رسولی بودن کلیسا، به دلیل اینکه یکی از مراکز پنج‌گانه پاتریارکی جهان مسیحیت است، حجیت، مرجعیت و نوعی مصنوعیت روانی برای کلیسا و پیروانش

دارد. افزون بر این، طبق تقسیم‌بندی قلمرو حوزه‌های پاتریارکی در صدر مسیحیت، «شرق» تحت قلمرو حوزه پاتریارکی انطاکیه قرار دارد که بر اساس آن اداره امور مسیحیت در شرق، حق شرعی کلیسای انطاکیه محسوب می‌شود. تعبیر شرق در آن دوران به بخش‌هایی از سرزمین بین‌النهرین، بخش‌هایی از آسیای صغیر و سرتاسر قلمرو ایران اطلاق می‌شده است. علت استفاده از تعبیر «پاتریارک انطاکیه و کل شرق» در عنوان پاتریارک این کلیسا نیز همین مسئله است.

با توجه به آنچه گفته شد، علت وجود پنج کلیسا که امروزه خود را متسبب به کرسی رسولی انطاکیه می‌دانند و پاتریارک خود را «پاتریارک انطاکیه و کل شرق» می‌خوانند کاملاً روشن می‌گردد. باید توجه داشت که کرسی رسولی انطاکیه در صدر مسیحیت به عنوان کلیسای سریانی شناخته می‌شده است، چنانچه کلیسای قسطنطنیه به عنوان کلیسای یونانی و کلیسای رم به عنوان کلیسای رومی مشهور بوده‌اند. اما در گذر زمان به اقتضای برخی مسائل سیاسی و الهیاتی، کلیسای غیرسریانی نیز به این کرسی رسولی وارد شده یا از این مرکز به دور و اکر پاتریارکی وابسته گشته‌اند. معنای این مسئله بر محققین پوشیده نیست. این پنج کلیسا عبارت‌اند از: کلیسای ارتدوکس سریانی انطاکیه، کلیسای کاتولیک سریانی انطاکیه، کلیسای ارتدوکس یونانی انطاکیه، کلیسای ارتدوکس و کلیسای کاتولیک یونانی ملکایت.

اگرچه مرزبندی دقیق این کلیساها قدری دشوار است، در این کتاب تلاش کرده‌ایم در بخش تاریخی، زمان و نحوه جدایی این کلیساها را از یکدیگر تصویر کرده و در بخش الهیاتی با تبیین باورها و اندیشه‌های این کلیسا امکان تشخیص و مرزبندی الهیاتی آنها را از یکدیگر فراهم نماییم.